

HANDELSKRONIEK.

Uit het Jaarverslag der Amsterdamsche Kamer van Koophandel. Het sedert ook verschenen jaarverslag der Amsterdamsche Kamer van Koophandel, geeft belangwekkende bijzonderheden over den handel in het jaar 1915.

In het algemeen wordt van den handel gezegd dat hij binnen enkele maanden na het uitbreken van den oorlog blijk gaf van het hem zoo bij uitstek eigen aanpassingsvermogen, doch ook in hooge mate in het teeken van onregelmatigheid heeft gestaan. Niet slechts toch, dat de uitslag van zaken minder dan 'óit met zekerheid was te voorspellen, vooral niet voordat eenige regelmaat was gebracht in de wijze van optreden der oorlogvoerende mogendheden ten opzichte van den neutralen handel, doch zelfs nadat de Nederlandsche Overzeetrustmaatschappij voor den aanvoer van goederen en voor het gebruik daarvan in Nederland had getroffen, bleef de handel aan verrassingen blootgesteld.

De toestand waarin de handel verkeerde was zeer abnormaal. Bovendien ontstonden door het optreden der N.O.T. in bijna alle artikelen twee groepen, de eene van N.O.T.-vrije, de andere van partijen onder N.O.T.-verband, hetgeen vanzelf leidde tot zeer uiteenlopende prijsnoteeringen.

Even grillig als de geheele loop van zaken, is ook het beeld van den uitslag van het bedrijf in de verschillende takken van handel in het algemeen en van dien van den enkelen handelaar in het bijzonder. Grove winsten zijn door velen behaald, verliezen door anderen geleden, aan enkele groepen van kooplieden is het zeer voor den wind gegaan, andere takken van bedrijf, zooals de handel in tin en bepaalde soorten van graan, waren tot stilstand gedoemd. Slechts in dat opzicht stemt de gang van zaken in alle geledingen van den handel overeen, dat zij buitengewoon moeilijk waren en met hooge kosten gepaard gingen; inkoopsprijzen, vrachten, assurantie premiën en alle andere ongelden waren hoog, wisselkoersen onzeker en aan den ganschen handel, in het algemeen gesproken, groote risico's verbonden.

De onregelmatigheid en de gevaren der vaart, het

gebrek aan schéepsruimte, het tijdverlies door vertraging in het internationaal post- en telegraafverkeer, in noodzaak tengevoige der censuur, ondervonden, en het zelfs vaak geheel verloren gaan van brieven en telegrammen, berokkend den nandel groot ongerief en verlies.

Verdere factoren van belemmering waren de steeds grooter wordende lijst van artikelen door de oorlogvoerende tot contrabande verklaard en de maatregelen van eigen overheid, teneinde de voor binnenlandsch verbruik noodige artikelen te behouden, terwijl de handel in de neutrale landen den schadelijken invloed ondervond van de zich voortdurend wijzigende inzichten der oorlogvoerende, die zich in vele gevallen niet meer houden aan de internationale overeenkomsten betreffende den handel en de scheepvaart in oorlogstijd.

Wij willen thans aan het verslag eenige mededeelingen ontleenen betreffende bepaalde artikelen.

C a c a o. Tengevolge van een door Frankrijk en later ook door Engeland uitgevaardigd verbod van uitvoer van cacao's, werd de aanvoer hiervan in Nederland zeer bemoeilijkt, doch bleef mogelijk door bemiddeling van de N.O.T. Verhoogde vrachtprijzen, beperkte scheepsgelegenheid, gestoord post- en telegraafverkeer, hooge molestpremies, deden hun invloed in sterke mate gevoelen. De prijzen voor cacao schommelden sterk, doch gingen in het geheele jaar meer op dan afwaarts.

De prijs van Accra-boonen N.O.T.vrij, dus in het land aanwezig voorraad, die in het begin van het jaar 34 à 40 ct. bedroeg, noteerde einde jaar 90 ct. De Accra Cacao onder N.O.T. verband, dus alleen voor verbruik in Nederland bestemd, liep van 48 à 51 tot 60 ct., om daarna weer te dalen tot 58.

De St. Thomé Cacao liep van 50 tot 61 à 62, om weer te dalen tot 50. In September steeg N.O.T.vrij echter tot 75, October 80 à 90, in November en December zelfs tot 100. Onder N.O.T.verband is de koers niet hooger geweest dan 52 à 58.

De Trinidad Cacao liep einde December op tot 93/-, na in Londen al eens 100/- te zijn geweest. Eenzelfde richting sloegen Gyaquil, Bahia en Venezuela in.

Van Java kwamen 11.000 balen in veiling. N.O.T.vrij was de prijs op de veilingen 50 tot 70, onder N.O.T.-verband 50 tot 63. De prijzen voor Suriname cacao bewogen zich tusschen 45 en 65.

In het geheel heeft de invoer van cacao in Nederland in het afgelopen jaar bedragen 41.483 tons tegen 49.626 tons in 1914.

De prijs voor cacaoboter N.O.T.vrij steeg zelfs tot 160 ct. en voor N.O.T.verband tot 96. Na uitvaardiging van een uitvoerverbod van cacaoboter daalden de prijzen tot respect. 145 en 80. In 1915 heeft de uitvoer van cacao-boter uit Nederland bedragen 8192 tons tegen 6845 tons in 1914.

C o p r a h. Coprah was gedurende dit jaar onmisbaar als grondstof voor de fabricatie van margarineboter. De zaken in coprah werden echter ernstig belemmerd door de maatregelen van de zijde der oorlogvoerenden en slechts met behulp van de N.O.T. was het mogelijk den aanvoer van coprah voort te zetten. Te dien einde werd het bureau voor den coprahhandel opgericht.

Doordien coprah niet meer N.O.T.vrij in Nederland kon worden ingevoerd, steeg de prijs van N.O.T.vrij, die in Januari nog slechts f 39 bedroeg, in September zelfs tot f 105.

L i j n z a a d. Toen de beperkende N.O.T.bepalingen ook op het artikel lijnzaad van toepassing werden verklaard, onderscheidde men in den handel twee groepen van partijen, verschillend in waarde, naarmate daaruit al dan niet olie kon worden vervaardigd, waarvan de uitvoer naar oorlogvoerende landen was toegestaan. Voor voorradig zaad, ingevoerd voor de beperkende N.O.T.-bepalingen bestonden, betaalde men tot f 385. Zoodra echter werd bepaald, dat alle lijnolie, welke na 30 Juni uit het door bemiddeling van de N.O.T. aangevoerde zaad zouden worden geslagen, zonder haar toestemming niet meer mocht worden uitgevoerd en in direct verband hiermede de Engelsche regeering groote partijen lijnzaad, tot den tijd door haar aangehouden vrij liet, daalde de prijs weer op f 320.

De door den bovengenoemden maatregel ontstane meeningsverschillen betreffende het al dan niet bestaan van zoogenaamd N.O.T.vrij zaad en N.O.T.vrije olie, gevoegd bij de bestaande onzekerheid omtrent levering op de te dien einde loopende contracten, beheerschten in Juni—Juli de markt. Een prijsverhooging ditmaal tot f 340 à f 360 voor de inmiddels aangekomen partijen trad in.

Verschillende omstandigheden verhinderden de N.O.T. aan den handel in lijnzaad vrijheid van beweging te laten; zij was slechts in staat in het midden van December groote partijen op aflading gedurende December en Januari onder de olieslagerijen te verdeelen tot prijzen, afwisselende tusschen f 395 en f 415.

L i j n o l i e. De handel in lijnolie was in de eerste helft van het jaar van groote beteekenis. De prijzen voor

„vliegend” bewogen zich tusschen f 42.50 en f 66.25. Die levendige handel kwam tot stilstand toen op 2 Juni de N.O.T. verklaarde dat na den 30sten dier maand geen olie, vervaardigd uit door bemiddeling der N.O.T. ingevoerd zaad mocht worden uitgevoerd. Door dezen maatregel ontstonden groote moeilijkheden, daar de handel zich niet had bepaald tot „vliegend”, doch eveneens omvangrijke termijnzaken waren afgesloten, met het oogmerk de olie uit te voeren.

Tusschen den datum van afkondiging en het in werking treden van den nieuwen N.O.T. maatregel werd door fabrikanten zooveel mogelijk voldaan aan de contracten voor levering in Juli en Augustus en gedeeltelijk zelfs reeds aan die levering gedurende September. Desniettegenstaande bleven vrij belangrijke hoeveelheden op contracten, in het bijzonder tot levering in September-December onafgewikkeld. Na veel onderhandeling werd daarvoor een oplossing gevonden. Na het in werking treden der N.O.T. bepalingen was de tijd der hooge prijzen voorbij.

Hout. Geen enkele lading balken werd uit het Noorden aangebracht; de zagerijen behielpen zich met balken langs den Rijn uit Duitschland betrokken. In Zweden, dat geen noemenswaardige mededinging van Rusland ondervond, stegen de prijzen voortdurend en daar ook zeevrachten en andere ongelden steeds hooger werden, bereikte de kostprijs een ten onzent ongekend cijfer. De aanvoer van hout uit Rusland in Nederland zou door tusschenkomst der N.O.T. mogelijk zijn geweest, doch scheepsgelegenheid ontbrak ten eenenmale, daar geen reeder werd bereid gevonden een schip, zelfs niet tot buitensporig hooge vracht te verhuren.

Gedurende de zomermaanden werd hout uit Zweden met Deutsche booten op Delfzijl betrokken.

Aangevoerd werden 48.400 stuks gezaagd hout tegen 73.520 in 1914 en 106.040 in 1913, 1180 stuks balken, tegen 12.660 in 1914 en 53.660 in 1913, 2000 stuks dwarsliggers tegen 4400 in 1914 en 7350 in 1913.

Koffie. De gang van zaken was bijna uitsluitend afhankelijk van de gevolgen der maatregelen door de oorlogvoerenden ingesteld.

De markt opende kalm, doch in Maart trad omkeer in, toen de Entente mogendheden verboden koffie — met uitzondering uit de Nederlandsche koloniën — vrijelijk naar Nederland door te laten, wanneer niet aan de N.O.T. verscheept. De prijzen stegen snel en dit bleef aanhouden tot het voorjaar, doordien de N.O.T. had bekend gemaakt geen grootere hoeveelheid in con-

signatie te zullen aanvaarden dan die volgens de statistiek voor het gebruik in Nederland nodig. Daarop trad een daling in op het gerucht dat uit Engeland verschepingen zonder tusschenkomst der N.O.T. zouden plaats hebben. Toen dit niet doorging werden de prijzen weer sterk opgedreven.

Uit de statistiek blijkt dat van 1 Juli tot 30 Juni 1.581.700 balen Santos koffie naar Nederland zijn verscheept tegen 1.652.000 in het vorig jaar. De verscheping van Santos naar Scandinavie bedroeg 1.089.800 balen tegen 174.000 in 1913/14.

De Java koffie bedroeg op de veilingen 46 tot ca. 54 ct. De Robusta 29 à 31 tot 34 à 36. Nadat Santos van de markt was vedreven bereikte deze soort zelfs het niveau van 50 à 53.

Rubber. De aanvoer in Nederland van rubber uit Nederlandsch-Indië was slechts gedurende een deel van het jaar mogelijk.

Rijst. In Nederland zijn in het afgelopen jaar slechts 57.700 ton Rijst van alle soorten aangevoerd tegen 332.000 ton in 1914.

Suiker. De prijs voor ruwe bietsuiker — waarvan de oogst ongeveer 300.000 ton opbracht — liep van f 15 begin van het jaar tot f 22½ einde des jaars op. In verband daarmee moest ook de prijs voor geraffineerd verhoogd worden.

Tabak. Het jaar 1915 behoort voor de Sumatratabak tot de meest ongunstige. Het doorsnee-cijfer van opbrengst was slechts 93 ct., zoodat in verband met de vermeederde productiekosten en de belangrijk toegenomen ongelden voor vracht en verzekering in doorsnee op de oogst 1914 is verloren. Nauwelijks ⅓ van het aantal ondernemingen op Sumatra zal dan ook winst kunnen boeken. De oogst bracht een groote hoeveelheid minderwaardige tabak op en de bladverhouding was zeer ongunstig. De eindresultaten werden slechts hierdoor verbeterd dat voor minder goede soorten de prijzen hoog waren.

De waardeering van den Java-oogst was zeer gunstig. De prijzen bereikten een voor die soort tabak ongekende hoogte.

De opbrengst van den Sumatra-oogst was f 35 miljoen tegen f 48.8 miljoen in 1914, - f 59.5 miljoen in 1913 en f 62.280.000 in 1912. De Java-oogst bracht f 35.3 miljoen op tegen f 21.600.000 in 1914.

Thee. De aangevoerde 220.993 kisten Java-thee werden voor 59 ct. per ½ K.G. in doorsnee verkocht, tegen 52¾ in 1914 en 42 ct. in 1913. Vele ondernemin-

gen die anders hun thee naar Londen zenden, vonden in de hooge prijzen aanleiding om voor Amsterdam te consigneeren. Om een goede markt te handhaven moet verscheidenheid in de aanvoeren zijn en mogen vooral de betere soorten niet ontbreken.

Tin. De handel stond geheel stil door gebrek aan aanvoeren.

Wol. Tengevolge van de tijdsomstandigheden kon te Amsterdam op bescheiden schaal een wolmarkt worden gesticht doordien een syndicaat, dat reeds eenige jaren wol van Zuid-Afrika invoerde, thans ook de invoer van Zuid-Amerikaansche wol ter hand nam.

Rotterdam, 8 September 1916.

A. Voogd.
